

Reactie van het Ministerie van Justitie & Veiligheid / Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) op de reeks artikelen

Uiteraard heb ik begrip voor de zorgen die worden geuit in beide artikelen. Elk geval van, of poging tot, suicide is er een teveel. Ik vind het dan ook erg belangrijk dat alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) zich te allen tijde in een veilige omgeving kunnen begeven en dat ze waar nodig de juiste zorg krijgen.

Het komt met enige regelmaat voor dat amv kampen met stress, deels als gevolg van traumatische ervaringen in het verleden, maar ook omdat zij druk vanuit het thuisland ervaren, zich druk maken om familie in het thuisland, en in onzekerheid verkeren over de toekomst. Deze stress kan zich uiten in gedachten over suicide. Begeleiders van het COA en Nidos hebben hier veel aandacht voor in de begeleiding, en het zorgnetwerk (huisarts, poh-ggz en jgz op locatie) heeft hier ook een rol in. Als er meer (specialistische) hulp of ondersteuning nodig is dan binnen dit netwerk geboden kan worden, wordt er doorverwezen naar jeugdhulp. Vanaf 2018 is er ingezet op preventieve groeps GGZ; ook voor jongeren. Vanaf 2020 is er een nieuw preventief groeps GGZ training in gebruik: BAMBOO youth, speciaal gericht op jongeren van 12 tot en met 17 jaar. De training leert deelnemers om zich staande te houden in wisselende omstandigheden en geeft hen hulpmiddelen om beter om te kunnen gaan met psychische problematiek. Blijkt tijdens de bijeenkomst dat een bewoner meer zorg nodig heeft? Dan wordt uitgelegd hoe iemand deze zorg kan krijgen. Helaas heeft corona ervoor gezorgd dat veel van de trainingen op locatie geen doorgang konden vinden.

Met betrekking tot de asielprocedure geldt dat er specifieke waarborgen zijn voor amv. Zo krijgt een amv na aanmelding een voogd van Nidos toegewezen die de amv tijdens de procedure en de gehoren kan ondersteunen. Ook wordt de amv uitgebreid voorgelicht over en voorbereid op de asielprocedure. Een amv krijgt over het algemeen een rust- en voorbereidingstermijn van minimaal drie weken voor het gehoor. Voorafgaand aan het gehoor vindt ook een medisch advies plaats om vast te stellen of de amv in staat is om gehoord te worden over zijn asielmotieven. Als dit niet het geval blijkt te zijn en een gehoor volgens de medisch adviseur later moet plaatsvinden of als met bepaalde zaken rekening moet worden gehouden tijdens het gehoor, biedt de IND maatwerk door bijvoorbeeld het gehoor uit te stellen naar een later moment of rekening te houden met de aangegeven beperkingen. IND medewerkers die amv horen zijn opgeleid om kinderen te horen en bepaalde kwetsbaarheden te onderkennen. Bij het beslissen op asielaanvragen van amv wordt altijd rekening gehouden met de leeftijd, de ontwikkeling en de cultuur van de amv. Ook de bevindingen van de medisch adviseur en hetgeen Nidos en de advocaat van de amv naar voren brengen tijdens de procedure, worden meegenomen in de beslissing op de asielaanvraag.

De stelling dat er geen registratie plaatsvindt van (pogingen tot) suïcide en dat er om deze reden geen beeld bekend is van de hoeveelheid suïcides/suïcidepogingen herken ik niet. Het COA registreert zelfdestructieve acties, verbale suïcide dreigingen en ook 'onnatuurlijke doodsoorzaak'. Niet natuurlijke doodsoorzaken kunnen zijn: suïcide, verdrinking, misdrijf, ongeval, overdosis drugs en verstikking. De specificatie wordt binnen de categorie niet geregistreerd. GGD GHOR Nederland monitort in opdracht van het COA sterfte- en doodsoorzaken onder asielzoekers en gebruikt daarvoor het maandelijks overzicht van het COA over personen in de centrale opvang die in de voorafgaande maand zijn overleden en meldingsformulieren over sterfte en doodsoorzaken van GZA (gezondheidszorg asielzoekers). Het COA krijgt van de GGD kwartaalrapportages van aantallen suïcidepogingen, aantallen opnames in ziekenhuis als gevolg van een suïcidepoging en aantallen personen overleden door suïcide. Hierbij worden alleen aantallen genoemd, geen persoonsgegevens. COA en Nidos zijn verplicht om incidenten die onder bepaalde definities vallen (Leidraad Meldingen Jeugd), te melden bij IGJ. Het proces van incidentenmeldingen is zo ingericht dat COA alle calamiteiten en incidenten op de amv-locaties registreert en hierover Nidos, als rechtspersoon verantwoordelijk voor de jongeren, informeert. Nidos is als jeugdbeschermer degene die beoordeelt of een incident meldenswaardig is en vervolgens formeel meldt bij de inspecties.